

□ □ □ GENT D'AQUÍ □ □ □

L'home de la pedra seca

ANTONI PANADÈS

Foto: CEDIDA

Avui, les construccions de pedra seca han recobrat novament el prestigi que tingueren de bell antuvi, quan els terratinents de bona possessió realitzaven aquells marges que encara ara són l'orgull de moltes finques i localitats. A Freginals hi viu un margener que ha deixat empremta arreu on ha treballat. Parlem de Vicent Sales Viladecans, nascut en aquest pintoresc poble del Montsià el 19 de febrer de 1922. Vicent ha fet marges tota la vida. Gairebé no va poder anar a col·legi per culpa de les penúries d'aquells temps i a més a casa eren quatre germans. Tot i així, del poc temps que hi assistí recorda amb respecte i emoció Don Arturo, que li va ensenyar a llegir, escriure i les quatre regles aritmètiques que després tant va necessitar. El seu pare ja feia marges i ell, als set anys, ja en començava a fer al cara-sol i a la serra Bogets. Als onze anys, en la temporada de l'arròs, l'enviaven a la ribera a repartir les garbes; i a l'hivern, a plegar olives, però mai sense deixar l'ofici de margener. Ens assegura que la gràcia de fer marges està en la vista, en la intuïció, encara que també fa servir el cop de martell i el cordill. Malgrat tot, va poder veure grans obres arquitectòniques gràcies a la mili, que el va fer passar per Figueres, Agullana, Roses, la Jonquera i Capmany. Era de la lleva del 43 i això vol dir que va estar molts mesos al servei militar, com tots els de la postguerra. Com a soldat va tenir sort, ja que va fer de carboner —sense haver-ho fet mai— i també realitzà forns de calç.

Va ser treballador de marges i pedra seca durant tretze anys a la finca de Joan Miralles Mangrané, al Mas de Carrassa d'Amposta. La finca era tan gran que de vegades hi havia més de seixanta obrers; i fins i tot s'hi feien festes, bous, dinars de germanor i, com que l'home era ric i tenia bon gust, va omplir les terres de marges ben fets, com els del Vicent, que tal com diuen els entesos: "Vicent, a qui no li cauen els marges! La feina de la pedra seca l'ha portat a la província de Barcelona, a Castelldefels, a les finques del mont Caro i el prestigi el va guanyar per la seva tècnica, que consisteix a fer els anomenats "sunxos" enmig d'a-

Vicent Sales davant d'una construcció de pedra seca.

quests. A prop de l'estació de tren de Tortosa en va fer 22 metres i em va mostrar una fotografia on s'hi veuen unes escales realitzades en marges de pedra que són una meravella. Igualment va fer unes preciositats de casetes de pedra —una d'elles de Manel Ollé, on hi anava a passar temporades el Dr. Grau— i d'altres, com les típiques barraques de pedra o borges, on el sostre és una cúpula feta amb pedres petites, anomenada reble i culminades amb una capa de terra. Com que les pedres estaven unes damunt de les altres, la barraca quedava completament impermeable. Vicent afirma que ha fet milers de metres quadrats de marge, perquè ha sigut un professional amb molta gràcia amb la pedra i un entusiasta de la feina.

Darrerament encara n'ha fet algun.

Ara té un encàrrec per fer un portalet, però als 82 anys diu que si no l'ajuden no el farà, malgrat que de ganes no li falten. Sempre ha treballat a gust i això és molt important. Fins i tot va fer una bassa amb pedra seca, arrebossada després, a la zona del Tapat, però ara l'ha comprat un valencià i l'ha tirat a terra. M'ensenya fotografies de corrals ramaders i fem un tomb pel poble veient altres obres d'ell, perquè Vicent sempre prefereix treballar amb pedra de Freginals. Entre les moltes anècdotes que li han passat cal esmentar una de quan va fer els marges dels costats d'una gran rampa, la qual van reforçar amb bon material, però vingué una tronada i el temporal s'ho va emportar tot, menys els marges del Vicent i una vespa que estava lligada a un arbre.

GOLONDRINA
Sortida Tots els dies

Per conèixer millor el Delta i el riu

*Garantia de patrons molt qualificats
i anys d'experiència*

TRANSBORDADOR
de Deltebre-La Cava a Sant Jaume

TAXI RIVER
Sortides per tot el Delta
i comarques. Mar i Riu.

